

Konvencija o sigurnosti i zdravlju u rudnicima, 1995, broj 176

Opća konferencija Međunarodne organizacije rada,

koju je u Ženevi sazvalo Upravno tijelo Međunarodnoga ureda za rad, okupljena na svome 82. zasjedanju 6. lipnja 1995. godine,

napominjući relevantne međunarodne konvencije i preporuke o radu, a posebice Konvenciju o zabrani prisilnog rada, 1957; Konvenciju i Preporuku o zaštiti od radijacije, 1960; Konvenciju i Preporuku o čuvanju mehanizacije, 1963; Konvenciju i Preporuku o naknadama za povrede na poslu, 1964; Konvenciju i Preporuku o minimalnoj starosti (podzemni rad), 1965; Konvenciju o medicinskom pregledanju mladih osoba (podzemni rad), 1965; Konvenciju i Preporuku o radnoj sredini (zagađenje zraka, buka i vibracije), 1977; Konvenciju i Preporuku o profesionalnoj sigurnosti i zdravlju, 1981; Konvenciju i Preporuku o uslugama radnog zdravstva, 1985; Konvenciju i Preporuku o azbestu, 1986; Konvenciju i preporuku o sigurnosti i zdravlju u građevini, 1988; Konvenciju i preporuku o kemikalijama, 1990; te Konvenciju i Preporuku o sprečavanju većih industrijskih nezgoda, 1993,

obzirom na to da djelatnici imaju potrebu i pravo na informiranje, obuku i otvorene konzultacije i sudjelovanje u pripremi i provedbi sigurnosnih i zdravstvenih mjera u svezi s opasnosti i rizike s kojima se suočavaju u rudarskoj industriji,

spoznajući da je poželjno spriječiti gubitak svakog ljudskog života, povredu ili oboljenje koji pogađaju djelatnike ili šire građanstvo, ili štetu po okoliš koja proizlazi iz rada rudnika,

obzirom na potrebu suradnje između Međunarodne organizacije rada, Svjetske zdravstvene organizacije, Međunarodne agencije za atomsku energiju i drugih relevantnih institucija i napominjući relevantne instrumente, kodove prakse, propise i smjernice koje izdaju te organizacije,

odlučivši se na usvajanje određenih prijedloga u svezi sa sigurnošću i zdravljem u rudnicima, što je četvrta stavka na dnevnome redu zasjedanja,

utvrdivši da će ti prijedlozi dobiti formu međunarodne konvencije,

usvaja ovog, dvadeset drugog dana lipnja godine tisuću devetsto devedeset pete sljedeću Konvenciju, koja se može navoditi pod nazivom Konvencija o sigurnosti i zdravlju u rudnicima, 1995.

DIO I. DEFINICIJE

Članak 1.

1. U svrhu ove Konvencije, termin rudnik obuhvaća -

(a) površinske ili podzemne lokacije gdje se obavljaju osobito sljedeće aktivnosti:

(i) traženje minerala, isključujući naftu i plin, gdje je potrebno mehanički pomjerati zemlju;

(ii) vađenje minerala, isključujući naftu i plin;

(iii) pripremu, uključujući gnječenje, mljevenje, koncentriranje ili pranje izvađenog materijala; te

(b) svu mehaniku, opremu, uređaje, pogon, objekte i građevinske strukture koji se koriste u svezi s aktivnostima iz točke (a) u gornjem tekstu.

2. U svrhu ove Konvencije, termin poslodavac označuje svaku fizičku ili pravnu osobu koja upošljava jednog ili više djelatnike u rudniku, te, ovisno o potrebama konteksta, operatera, glavnog izvođača, izvođača ili podizvođača.

DIO II. OPSEG I SREDSTVA PRIMJENE

Članak 2.

1. Ova se Konvencija primjenjuje na sve rudnike.

2. Nakon konzultiranja s najreprezentativnijim organizacijama dotičnih poslodavaca i djelatnika, mjerodavno tijelo članice koja ratificira Konvenciju:

(a) može isključiti određene kategorije rudnika iz primjene ove Konvencije ili nekih od njezinih odredbi ako cjelokupna zaštita koja se u tim rudnicima nudi po nacionalnom zakonu i praksi nije slabija od one koja bi rezultirala iz pune primjene odredbi Konvencije;

(b) mora, u slučaju isključenja određenih kategorija rudnika sukladno klauzuli (a) u gornjem tekstu, načiniti planove za postupno pokrivanje svih rudnika.

3. Članica koja odobri Konvenciju a okoristi se mogućnošću pruženom u stavku 2.(a) u gornjem tekstu, mora naznačiti na svojim izvješćima o primjeni Konvencije koji se podnose sukladno članku 22. Ustava Međunarodne organizacije rada sve konkretne kategorije rudnika koji su na taj način isključeni i razloge za isključenje.

Članak 3.

U svjetlu nacionalnih uvjeta i prakse i nakon konzultiranja s najreprezentativnijim organizacijama dotičnih poslodavaca i djelatnika, članica mora formulirati, provoditi i periodično razmatrati koherentnu politiku sigurnosti i zdravlja u rudnicima, posebice u odnosu na mjere kojima odredbe ove Konvencije stupaju na snagu.

Članak 4.

1. Mjere kojima se osigurava primjena Konvencije propisuju se nacionalnim zakonima i propisima.

2. Po potrebi, ti nacionalni zakoni i propisi se dopunjuju:

(a) tehničkim standardima, smjericama ili kodeksima prakse; ili

(b) drugim sredstvima primjene dosljednim nacionalnoj praksi,

a koje utvrdi mjerodavno tijelo.

Članak 5.

1. Nacionalnim zakonima i propisima, sukladno članku 4. stavak 1, odredit će se mjerodavno tijelo koji treba vršiti praćenje i reguliranje različitih aspekata vezanih za sigurnost i zdravlje u rudnicima.

2. Tim nacionalnim zakonima i propisima se propisuju:

(a) nadzor nad sigurnošću i zdravljem u rudnicima;

(b) inspekcija rudnika koju vrše inspektori koje su u tu svrhu odredila mjerodavna tijela;

(c) procedure za izvještavanje i istragu o fatalnim i ozbiljnim nezgodama, opasnim događajima i nesrećama u rudnicima, kako su definirani u nacionalnim zakonima ili propisima;

(d) prikupljanje i objavljivanje statistike o nezgodama, profesionalnim bolestima i opasnim događajima, kako su definirani u nacionalnim zakonima ili propisima;

(e) ovlast mjerodavnog tijela da obustavi ili zabrani rudarske aktivnosti na temelju sigurnosti i zdravlja, dok se ne ispravi stanje koje dovodi do obustave ili zabrane, te

(f) ustanovljenje učinkovitih procedura kojima se osigurava ostvarivanje prava djelatnika i njihovih predstavnika na konzultiranje o pitanjima i na sudjelovanje u mjerama koje se tiču sigurnosti i zdravlja na radnome mjestu.

3. U takvim nacionalnim zakonima i propisima se mora predvidjeti da će ovlaštene i mjerodavne osobe osobno, ili će se uz njihov izravan nadzor, obavljati proizvodnja, čuvanje, prijevoz i korištenje eksploziva i upaljača u rudniku.

4. U takvim nacionalnim zakonima i propisima moraju se predvidjeti:

(a) zahtjevi u svezi sa spašavanjem iz rudnika, prvu pomoć i odgovarajuće medicinske objekte;

(b) obveza osiguravanja i održavanja adekvatnih dišnih uređaja za samospašavanje djelatnika u podzemnim rudnicima ugljena, te po potrebi i u drugim podzemnim rudnicima;

(c) zaštitne mjere za osiguravanje napuštenih rudničkih objekata s ciljem eliminiranja ili minimiziranja rizika po sigurnost i zdravlje;

(d) zahtjevi za sigurno čuvanje, prijevoz i odlaganje opasnih supstancija koje se koriste za sigurno čuvanje, prijevoz i odlaganje opasnih supstancija koje se koriste u procesu eksploatiranja i otpada koji se stvara u rudniku; te

(e) po potrebi, obveza osiguravanja dostatnih sanitarnih sredstava i objekata za pranje, presvlačenje i objedovanje, te njihovo držanje u higijenskom stanju.

5. U takvim nacionalnim zakonima i propisima mora se propisati da poslodavac nadležan za rudnik mora osigurati pripremu odgovarajućega plana rudničkog objekta prije otpočinjanja rada, te, u slučaju bilo kakvog značajnijeg modificiranja, da se takvi planovi ažuriraju periodično i da budu dostupni na lokaciji rudnika.

DIO III. PREVENTIVNE I ZAŠTITNE MJERE U RUDNIKU

A. Odgovornosti poslodavaca

Članak 6.

Kod poduzimanja preventivnih i zaštitnih mjera u sklopu ovoga Dijela Konvencije, poslodavac mora izvršiti procjenu rizika i rješavati ga sljedećim prioritetnim redoslijedom:

(a) eliminirati rizik;

(b) kontrolirati rizik na izvoru;

(c) minimizirati rizik sredstvima koja uključuju dizajniranje sigurnih radnih sustava; te

(d) ukoliko rizik ostane prisutan, osigurati uporabu osobne zaštitne opreme,

ovisno o tome šta je razumno, praktično i izvedivo, te u svrhu dobre prakse i provedbe detaljne pozornosti.

Članak 7.

Poslodavci moraju poduzeti sve nužne mjere na eliminiranju ili smanjivanju rizika po sigurnost i zdravlje u rudnicima koji su pod njihovom kontrolom, a osobito:

(a) osigurati da rudnik bude dizajniran, izgrađen i uz osiguranu električnu, mehaničku i drugu opremu, uključujući komunikacijski sustav, kako bi u njemu vladali uvjeti za siguran rad i zdravu radnu sredinu;

(b) osigurati da rudnik bude zadužen, da se u njemu radi, da se on održava i razdužuje na takav način da djelatnici mogu obavljati dodijeljene im poslove a da ne ugrožavaju svoju sigurnost i zdravlje ili sigurnost i zdravlje drugih osoba;

(c) poduzeti korake na održavanju stabilnosti zemlje u regijama u kojima osobe imaju pristupa u kontekstu svoga posla;

(d) kad god je to praktično ostvarivo osigurati iz svakog podzemnog radilišta dva izlaza, od kojih je svaki povezan s posebnim sredstvom izlaza na površinu;

(e) osigurati praćenje, vršenje procjene i redovite preglede radne sredine s ciljem utvrđivanja različitih rizika od opasnosti kojima djelatnici mogu biti izloženi i procijenti razine njihove izloženosti;

(f) osigurati adekvatnu ventilaciju za sve podzemne rudničke objekte kojima je dopušten pristup;

(g) u odnosu na zone posebnih rizika od opasnosti izraditi i provesti operativni plan i procedure s ciljem osiguranja sigurnog sustava rada i zaštite djelatnika;

(h) poduzeti redovite i mjere opreza koje odgovaraju naravi rada u rudniku s ciljem sprečavanja, otkrivanja i borbe protiv izbijanja i širenja požara i eksplozija; te

(i) osigurati da se, kad postoji ozbiljna opasnost po sigurnost i zdravlje djelatnika, rad zaustavi i djelatnici evakuiraju na sigurnu lokaciju.

Članak 8.

Poslodavac mora pripremiti plan reakcije u slučaju žurne situacije, posebice za svaki rudnik, u odnosu na razumno predvidljive industrijske i prirodne katastrofe.

Članak 9.

Tamo gdje su djelatnici izloženi fizičkim, kemijskim ili biološkim rizicima od opasnosti, poslodavac mora:

(a) obavijestiti djelatnike, na razumljiv način, o rizicima od opasnosti povezanim uz njihov posao, rizicima po zdravlje koji u njemu postoje i o relevantnim preventivnim i zaštitnim mjerama;

(b) poduzeti odgovarajuće mjere za eliminiranje ili minimiziranje rizika od izloženosti tim opasnostima;

(c) tamo gdje se adekvatna zaštita od rizika od nezgode ili ugrožavanja zdravlja, uključujući izloženost negativnim uvjetima, ne može osigurati drugim sredstvima, osigurati i održavati besplatnoza djelatnike odgovarajuću zaštitnu opremu, odjeću po potrebi i druga sredstva definirana u nacionalnim zakonima i propisima; te

(d) pružiti djelatnicima koji su pretrpjeli povredu ili oboljenje na radnome mjestu prvu pomoć, odgovarajući prijevoz sa radnoga mjesta i pristup odgovarajućim medicinskim objektima i sredstvima.

Članak 10.

Poslodavac mora osigurati:

(a) pružanje djelatnicima adekvatne obuke i programa doobuke, te razumljivih instrukcija, besplatno za njih, a o pitanju sigurnosti i zdravlja kao i o pitanju dodijeljenih poslova;

(b) sukladno nacionalnim zakonima i propisima pružanje adekvatnog nadzora i kontrole u svakoj smjeni, s ciljem osiguranja sigurnog rada u rudniku;

(c) ustanovljenje sustava po kojemu se u svako vrijeme mogu točno znati imena svih osoba koje su pod zemljom, kao i njihova vjerojatna lokacija;

(d) istragu svih nezgoda i opasnih događaja, po definicijama iz nacionalnih zakona i propisa, te poduzimanje odgovarajućih korektivnih radnji; te

(e) dostavu izvješća, po specifikacijama iz nacionalnih zakona i propisa, mjerodavnome tijelu o pitanju nezgoda i opasnih događaja.

Članak 11.

Na temelju općih načela profesionalnog zdravlja i sukladno nacionalnim zakonima i propisima, poslodavac mora osigurati redovit zdravstveni nadzor djelatnika izloženih profesionalnim rizicima po zdravlje u svezi sa radom u rudnicima.

Članak 12.

Kad god dva ili više poslodavaca poduzimaju aktivnosti u istome rudniku poslodavac nadležan za rudnik mora koordinirati provedbu svih mjera vezanih za sigurnost i zdravlje djelatnika i smatrat će se

primarno odgovornim za sigurnost radova. Ovim se pojedinačni poslodavci ne oslobađaju odgovornosti za provedbu svih mjera u svezi sa sigurnošću i zdravljem njihovih djelatnika.

B. PRAVA I DUŽNOSTI DJELATNIKA I NJIHOVIH PREDSTAVNIKA

Članak 13.

1. Prema nacionalnim zakonima i propisima iz članka 4. djelatnici imaju sljedeća prava:

(a) obavještavati o nezgodama, opasnim događajima i rizicima od opasnosti poslodavca i mjerodavno tijelo;

(b) tražiti i dobiti, tamo gdje postoji razlog za zabrinutost na temelju sigurnosti i zdravlja, da se obave inspekcija i istraga koje vodi poslodavac ili mjerodavno tijelo;

(c) znati i biti informiran o rizicima od opasnosti na radnome mjestu koji mogu ugroziti njihovu sigurnost ili zdravlje;

(d) pribaviti informacije relevantne za sigurnosti ili zdravlje, a koje drže poslodavac ili mjerodavno tijelo;

(e) ukloniti se sa svake lokacije u rudniku kad nastupe okolnosti za koje izgleda, razumno opravdano, da predstavljaju ozbiljnu opasnost po njihovu sigurnost ili zdravlje; te

(f) kolektivno izabirati predstavnike nadležne za sigurnost i zdravlje.

2. Predstavnici nadležni za sigurnost i zdravlje iz stavka 1.(f) u gornjem tekstu, sukladno nacionalnim zakonima i propisima, imaju sljedeća prava:

(a) predstavljati djelatnike u svim aspektima sigurnosti i zdravlja na radnome mjestu, uključujući po potrebi i vršenje prava iz stavka 1. u gornjem tekstu;

(b) vršiti sljedeće:

(i) sudjelovati u inspekcijama i istragama koje provode poslodavac i ovlašteno tijelo na radnome mjestu, te

(ii) pratiti i istraživati pitanja u svezi sa sigurnošću i zdravljem;

(c) imati pristupa savjetnicima i neovisnim ekspertima;

(d) pravodobno se konzultirati s poslodavcem o pitanju sigurnosti i zdravlja, uključujući politike i procedure;

(e) konzultirati se s mjerodavnim tijelom; te

(f) primati, za oblast za koju su izabrani, obavijesti o nezgodama i opasnim događajima.

3. Procedure za ostvarivanje prava iz st. 1. i 2. u gornjem tekstu specificiraju se:

(a) nacionalnim zakonima i propisima; te

(b) konzultiranjem između poslodavaca i djelatnika i njihovih predstavnika.

4. Nacionalnim zakonima i propisima se mora osigurati mogućnost ostvarivanja prava iz st. 1. i 2. u gornjem tekstu bez diskriminacije i odmazde.

Članak 14.

Sukladno nacionalnim zakonima i propisima djelatnici imaju dužnost, sukladno svojoj obučenosti:

(a) poštivati propisane sigurnosne i zdravstvene mjere;

(b) preuzimati razumnu brigu za svoju vlastitu sigurnost i zdravlje, te sigurnost i zdravlje drugih osoba koje mogu biti ugrožene njihovim postupcima ili propustima u radu, uključujući propisnu njegu i uporabu zaštitne odjeće, objekata i opreme stavljene na raspolaganje u tu svrhu;

(c) izvijestiti odmah svoga izravno nadređenoga o svakoj situaciji za koju smatraju da bi mogla predstavljati rizik za njihovu sigurnost ili zdravlje, odnosno sigurnost ili zdravlje drugih osoba, a s kojom oni sami ne mogu propisno izaći na kraj; te

(d) surađivati s poslodavcem s ciljem omogućavanja poštivanja dužnosti i odgovornosti postavljenih poslodavcu na temelju Konvencije.

C. SURADNJA

Članak 15.

Moraju se poduzimati mjere, sukladno nacionalnim zakonima i propisima, s ciljem poticanja suradnje između poslodavaca i djelatnika i njihovih predstavnika a radi promoviranja sigurnosti i zdravlja u rudnicima.

DIO IV. PROVEDBA

Članak 16.

Članica mora:

(a) poduzeti sve nužne mjere, uključujući predviđanje odgovarajućih kazni i korektivnih mjera, s ciljem učinkovite provedbe odredbi Konvencije; te

(b) predvidjeti odgovarajuće usluge inspekcije s ciljem nadzora nad primjenom mjera koje treba poduzeti sukladno Konvenciji, i osigurati te usluge s resursima nužnim za postizanje njihovih zadaća.

DIO V. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 17.

Formalno ratificiranje ove Konvencije se priopćava glavnome ravnatelju Međunarodnoga ureda za rad s ciljem registriranja.

Članak 18.

1. Ova je Konvencija obvezujuća samo za one članice Međunarodne organizacije rada čije su ratifikacije registrirane kod glavnoga ravnatelja.
2. Ona stupa na snagu 12 mjeseci nakon nadnevka na koji se kod glavnoga ravnatelja registriraju ratifikacije dviju članica.
3. Nakon toga, Konvencija će stupati na snagu za svaku članicu 12 mjeseci nakon registriranja njezine ratifikacije.

Članak 19.

1. Članica koja je ratificirala ovu Konvenciju može je se odreći nakon isteka deset godina od nadnevka na koji je Konvencija prvi put stupila na snagu, aktom koji se dostavlja glavnome ravnatelju Međunarodnoga ureda za rad s ciljem registracije. Takvo odricanje stupa na snagu tek nakon proteka godine dana od nadnevka njegove registracije.
2. Svaka članica koja je ratificirala ovu Konvenciju a koja, u roku od godine dana nakon isteka desetogodišnjega razdoblja spomenutog u prethodnome stavku ne izvrši pravo odricanja predviđeno ovim člankom, bit će obvezana u narednom desetogodišnjem roku, te se nakon toga može odreći ove Konvencije po isteku svakog desetogodišnjeg razdoblja pod uvjetima predviđenim u ovome članku.

Članak 20.

1. Glavni ravnatelj Međunarodnoga ureda za rad obavještava sve članice Međunarodne organizacije rada o svim ratifikacijama i odricanjima koje su mu dostavile članice Organizacije.
2. Kod obavještavanja članica Organizacije o registriranju druge ratifikacije koja mu je dostavljena, glavni će ravnatelj skrenuti pozornost članicama Organizacije na nadnevak kad će Konvencija stupiti na snagu.

Članak 21.

Glavni ravnatelj Međunarodnoga ureda za rad priopćava glavnome tajniku Ujedinjenih naroda za registraciju sukladno članku 102. Povelje Ujedinjenih naroda sve podatke o svim ratifikacijama i aktima odricanja koje je on registrirao sukladno odredbama prethodnih članaka.

Članak 22.

Kad smatra za nužno, Upravno tijelo Međunarodnoga ureda za rad prezentirat će Općoj konferenciji izvješće o funkcioniranju ove Konvencije i razmatrat će poželjnost stavljanja na dnevni red Konferencije pitanja njezinoga revidiranja djelomično ili u cjelini.

Članak 23.

1. Ako bi Konferencija usvojila novu Konvenciju u razmatranju ove Konvencije djelomično ili u cjelini, onda će, osim ako se drukčije ne predviđa novom Konvencijom

(a) članično ratificiranje nove revidirane Konvencije ipsojure uključivalo bi izravno odricanje od ove Konvencije, bez obzira na odredbe gornjeg članka 19, ako i kada nova revidirana Konvencija stupi na snagu;

(b) sa nadnevkom stupanja na snagu nove Konvencije ova Konvencija prestaje članicama biti otvorena za ratificiranje.

2. Ova će Konvencija u svakom slučaju ostati na snazi u svome sadašnjem obliku i sadržaju za one članice koje su je ratificirale a nisu ratificirale revidiranu Konvenciju.

Članak 24.

Verzije teksta ove Konvencije na engleskom i francuskom jeziku su jednako mjerodavne.

Preporuka o sigurnosti i zdravlju u rudnicima, 1995, broj 183

Opća konferencija Međunarodne organizacije rada,

koju je u Ženevi sazvalo Upravno tijelo Međunarodnog ureda za rad, okupljena na svome 82. zasjedanju 6. lipnja 1995. godine,

napominjući relevantne međunarodne konvencije i preporuke o radu, a posebice Konvenciju o zabrani prisilnog rada, 1957; Konvenciju i Preporuku o zaštiti od radijacije, 1960; Konvenciju i Preporuku o čuvanju mehanizacije, 1963; Konvenciju i Preporuku o naknadama za povrede na poslu, 1964; Konvenciju i Preporuku o minimalnoj starosti (podzemni rad), 1965; Konvenciju o medicinskom pregledanju mladih osoba (podzemni rad), 1965; Konvenciju i Preporuku o radnoj sredini (zagađenje zraka, buka i vibracije), 1977; Konvenciju i Preporuku o profesionalnoj sigurnosti i zdravlju, 1981; Konvenciju i Preporuku o uslugama radnog zdravstva, 1985; Konvenciju i Preporuku o azbestu, 1986; Konvenciju i preporuku o sigurnosti i zdravlju u građevini, 1988; Konvenciju i preporuku o kemikalijama, 1990; te Konvenciju i Preporuku o sprečavanju većih industrijskih nezgoda, 1993,

obzirom na to da djelatnici imaju potrebu i pravo na informiranje, obuku i otvoreno konzultiranje i sudjelovanje u pripremi i provedbi sigurnosnih i zdravstvenih mjera u svezi opasnosti i rizika s kojima se suočavaju u rudarskoj industriji,

spoznajući da je poželjno spriječiti gubitak svakog ljudskog života, povredu ili oboljenje koji pogađaju djelatnike ili šire građanstvo, ili štetu po okoliš koja proizlazi iz rada rudnika, te

obzirom na potrebu suradnje između Međunarodne organizacije rada, Svjetske zdravstvene organizacije, Međunarodne agencije za atomsku energiju i drugih relevantnih institucija i napominjući relevantne instrumente, kodekse prakse, propise i smjernice koje izdaju te organizacije,

odlučivši se na usvajanje određenih prijedloga u svezi sa sigurnošću i zdravljem u rudnicima, što je četvrta stavka na dnevnome redu zasjedanja,

utvrdivši da će ti prijedlozi dobiti formu preporuke kojom se dopunjuje Konvencija o sigurnosti i zdravlju u rudnicima,

usvaja ovog dvadeset drugog dana lipnja godine tisuću devetsto devedeset pete sljedeću Preporuku, koja se može navoditi pod nazivom Preporuka o sigurnosti i zdravlju u rudnicima, 1995.

I. Opće odredbe

1. Odredbe ove Preporuke dopunjuju one iz Konvencije o zaštiti i zdravlju u rudnicima, 1995. (u daljem tekstu: Konvencija) i treba je primjenjivati u svezi s njima.

2. Ova se preporuka odnosi na sve rudnike.

3.(1) U svjetlu domaćih uvjeta i prakse, a nakon konzultiranja sa najreprezentativnijim organizacijama poslodavaca i djelatnika na koje se odnosi, članica treba formulirati, provoditi i periodično revidirati dosljednu politiku o sigurnosti i zdravlju u rudnicima.

(2) Konzultiranje predviđeno člankom 3. Konvencije treba obuhvatiti konzultacije sa najreprezentativnijim organizacijama poslodavaca i djelatnika o utjecaju duljine radnog vremena, noćnog rada i rada u smjenama na sigurnost i zdravlje djelatnika. Nakon takvih konzultiranja, članica treba poduzeti nužne mjere u svezi s radnim vremenom i, posebice, maksimalnom duljinom radnih sati tijekom jednog dana i minimalnim razdobljima odmora tijekom jednog dana.

4. Mjerodavno tijelo treba imati odgovarajuće obrazovano i obučeno osoblje koje posjeduje potrebne vještine, te zadovoljavajuću tehničku i stručnu podršku za ispitivanje, istraživanje, ocjenjivanje i davanje savjeta o pitanjima kojima se Konvencija bavi, te osigurati poštivanje domaćih zakonskih propisa.

5. Potrebno je poduzeti mjere na podršci i unapređenju:

(a) istraživanja i razmjene informacija o sigurnosti i zdravlju u rudnicima na domaćem i međunarodnom planu;

(b) posebne pomoći mjerodavnim tijelima u malim rudnicima glede:

(i) pomoći u prijenosu tehničkoga znanja;

(ii) uspostavi preventivnih sigurnosnih programa i programa zaštite zdravlja; te

(iii) suradnje i konzultiranja između poslodavaca i djelatnika i njihovih predstavnika;

(c) program i sustav za oporavak i reintegraciju djelatnika koji su pretrpjeli povrede na radu ili bolest.

6. Zahtjevi koji se odnose na nadzor nad sigurnošću i zdravljem u rudnicima sukladno članku 5. stavak 2. Konvencije trebaju, prema potrebi, uključiti one koji se odnose na:

(a) certificiranje i obuku;

(b) inspekciju rudnika, rudarske opreme i instalaciju;

(c) nadzor na rukovanjem, transportom, skladištenjem i uporabom eksploziva i opasnih supstancija koje se koriste ili proizvode u procesu miniranja;

(d) obavljanjem rada na električnoj opremi i instalacijama; te

(e) nadzorom djelatnika.

7. Zahtjevi, sukladno članku 5. stavak 4. Konvencije, mogu predvidjeti da dobavljači opreme, uređaja, opasnih proizvoda i supstancija za rudnik trebaju osigurati njihovu usklađenost s domaćim

standardima o sigurnosti i zdravlju, razvidnom označavanju proizvoda i pružanju sveobuhvatnih informacija i uputa.

8. Zahtjevi koji se odnose na spašavanje iz rudnika i prvu pomoć sukladno članku 5. stavak 4.(a) Konvencije i odgovarajuća medicinska sredstva za pomoć u žurnim slučajevima trebaju obuhvatiti:

(a) organizacijske aranžmane;

(b) opremu koju je potrebno osigurati;

(c) standarde obuke;

(d) obuku djelatnika i sudjelovanje u vježbama;

(e) raspoloživost potrebitog broja obučenog osoblja;

(f) odgovarajući sustav komunikacije;

(g) efikasan sustav upozoravanja na opasnost;

(h) pružanje i održavanje sredstava za izlaz i spašavanje;

(i) formiranje spasilačkog tima ili timova u rudniku;

(j) periodičnu medicinsku ocjenu održivosti i redovitu obuku za osoblje spasilačkog tima ili timova u rudniku;

(k) medicinsko zbrinjavanje i transport radi medicinskog zbrinjavanja, besplatno, kako za djelatnike koji su pretrpjeli povredu, tako i za one kod kojih je došlo do bolesti na radnome mjestu;

(l) koordiniranje sa lokalnim vlastima;

(m) mjere na unapređenju međunarodne suradnje na ovome polju.

9. Zahtjevi, sukladno članku 5. stavak 4.(b) Konvencije, mogu obuhvatiti specifikaciju i standarde tipa samospašavanja i, u slučaju rudnika osjetljivih na eksplozije plina, kao i drugih rudnika u kojima se to može primijeniti, osiguravanje samostalnih aparata za disanje.

10. Domaći zakoni i propisi trebaju propisati mjere za sigurnu uporabu i održavanje opreme za daljinsko upravljanje.

11. Domaći zakoni i propisi trebaju precizirati da poslodavac treba poduzeti odgovarajuće mjere za zaštitu djelatnika koji rade sami ili izolirano.

II. Preventivne i zaštitne mjere u rudnicima

12. Poslodavci trebaju izvršiti procjenu opasnosti i analizu rizika, a potom razviti i primijeniti, prema potrebi, sustave upravljanja rizikom.

13. Kako bi se održala stabilnost tla, sukladno članku 7.(c) Konvencije, poslodavac treba poduzeti odgovarajuće mjere na:

(a) praćenju i kontroli kretanja slojeva;

(b) po potrebi, osiguravanje efikasne potpore plafona, strana i poda rudnika, osim u onim područjima u kojima odabrane metode miniranja dopuštaju kontrolirano rušenje tla;

(c) praćenju i kontroli strana površinskih kopova kako bi se spriječilo da materijal pada ili klizi u okno i tako ugrožava djelatnike; te

(d) osiguravanju da pregrade, lagune, rukavci i druge takve brane budu adekvatno osmišljene, konstruirane i kontrolirane, tako da spriječe opasnost od klizanja ili pada materijala.

14. Sukladno članku 7.(d) Konvencije, odvojene mogućnosti za izlaz trebaju biti što neovisnije jedne od drugih; potrebno je stvoriti uvjete i opremu za sigurnu evakuaciju djelatnika u slučaju opasnosti.

15. Sukladno članku 7.(f) Konvencije, svi podzemni kopovi kojima djelatnici imaju pristup, kao i ostala područja prema potrebi, trebaju biti prozračivana na odgovarajući način kako bi se održavala sredina:

(a) u kojoj je rizik od eksplozije eliminiran ili sveden na minimum;

(b) u kojoj su radni uvjeti adekvatni, uzimajući u obzir način rada koji se primjenjuje i fizičke zahtjeve prema djelatnicima, te

(c) koja je sukladna domaćim standardima o prašini, plinovima, radijaciji i klimatskim uvjetima; tamo gdje ne postoje domaći standardi, poslodavac treba uvažiti međunarodne standarde.

16. Posebne opasnosti navedene u članku 7.(g) Konvencije koja zahtijeva operativni plan i procedure mogu uključivati:

(a) požare i eksplozije u rudnicima;

(b) eksplozije plina;

(c) eksplozije stijena;

(d) priliv vode ili polutečnih materija;

(e) odrone;

(f) podložnost terena seizmičkom kretanju;

(g) opasnosti u svezi sa radom koji se izvodi u blizini opasnih otvora ili pod osobito teškim geološkim uvjetima;

(h) gubitak ventilacije.

17. Mjere koje poslodavci mogu poduzeti sukladno članku 7.(h) Konvencije trebaju uključivati, tamo gdje se može primijeniti, zabranu unošenja pod zemlju bilo kakvih predmeta ili supstancija koje mogu dovesti do požara, eksplozije ili druge opasne pojave.

18. Sukladno članku 7.(i) Konvencije, prostori rudnika trebaju imati, prema potrebi, odgovarajuće odvojene prostorije koje su otporne na vatru tako da pruže sklonište djelatnicima u slučaju opasnosti. Odvojene prostorije trebaju biti lako uočljive i dostupne, posebice u slučaju slabe vidljivosti.

19. Plan djelovanja u slučaju opasnosti naveden u članku 8. Konvencije može uključivati:

- (a) efikasne planove u slučajevima neposredne opasnosti;
- (b) odredbu o prestanku rada i evakuacije djelatnika u slučaju opasnosti;
- (c) adekvatnu obuku o postupcima u slučaju opasnosti i uporabi opreme;
- (d) adekvatnu zaštitu javnosti i okruženja;
- (e) pružanje informacija mjerodavnim tijelima i organizacijama i konzultacije sa njima.

20. Opasnosti navedene u članku 9. Konvencije mogu uključivati:

- (a) zračnu prašinu;
- (b) zapaljive, toksične, škodljive i ostale plinove u rudniku;
- (c) isparenja i opasne supstancije;
- (d) ispusne plinove iz dizel motora;
- (e) nedostatak kisika;
- (f) radijaciju iz slojeva stijena, opreme ili drugih izvora;
- (g) buku i vibracije;
- (h) ekstremne temperature;
- (i) visoku razinu vlage;
- (j) nedostatno osvjetljenje ili ventilaciju;
- (k) opasnosti povezane sa radom koji se odvija na velikim visinama ili dubinama, ili u skućenim prostorima;
- (l) opasnosti povezane s ručnim rukovanjem;
- (m) opasnosti povezane s mehaničkom opremom i električnim instalacijama;
- (n) opasnosti koje nastaju kombiniranjem bilo čega od gore spomenutog.

21. Mjere navedene u članku 9. Konvencije mogu obuhvatiti:

- (a) tehničke i organizacijske mjere koje se primjenjuju kod aktivnosti miniranja, ili na pogone, mehanizaciju, opremu, uređaje ili strukture;
- (b) tamo gdje nije moguće primijeniti mjere navedene pod (a) gore, druge praktične mjere, uključujući uporabu osobne zaštitne opreme i zaštitne odjeće koja je besplatna za djelatnika;

(c) tamo gdje su utvrđene opasnosti i rizici za reproduktivno zdravlje, obuku i posebne tehničke i organizacijske mjere, uključujući pravo na alternativni rad, prema potrebi, bez bilo kakvog umanjenja plaće, posebice tijekom zdravstveno rizičnih razdoblja kao što su trudnoća i dojenje;

(d) redovito praćenje i pregled područja u kojima se nalaze ili postoji mogućnost da se nalaze opasnosti.

22. Vrste zaštitne opreme i uređaja navedenih u članku 9.(c) Konvencije mogu obuhvatiti:

(a) strukture za zaštitu od kotrljajućih i padajućih objekata;

(b) sigurnosne pojaseve i vezove na opremi;

(c) sa svih strana zatvorene kabine pod pritiskom;

(d) samostalne komore za spašavanje;

(e) stanice za ispiranje očiju i tuševe za žurne slučajeve.

23. Kod primjene članka 10.(b) Konvencije poslodavci trebaju:

(a) osigurati odgovarajući pregled svakoga radnog mjesta u rudniku, a posebice zraka, stanja tla, mehanizacije, opreme i njezinih priključaka, uključujući, gdje je to potrebno, i preglede prije početka smjene; te

(b) vođenje evidencije o inspekcijama, nedostacima i korektivnim mjerama i dostupnost te evidencije u rudniku.

24. Gdje je to potrebno, treba obaviti zdravstveni pregled na koji se upućuje u članku 11. Konvencije, bez ikakvih troškova za djelatnika ili bilo kakve diskriminacije ili represije:

(a) pružiti mogućnost obavljanja liječničkoga pregleda u svezi sa zahtjevima koje postavljaju zadaće čije se izvršenje traži, prije ili neposredno nakon uposlenja, i nakon toga na trajnoj osnovi; te

(b) predvidjeti, gdje je to moguće, reintegraciju ili rehabilitaciju djelatnika koji ne mogu obavljati svoje redovite dužnosti zbog profesionalnog oboljenja ili bolesti.

25. Sukladno članku 5. stavak 4.(e) Konvencije poslodavci trebaju, prema potrebi, osiguravati i održavati besplatno za djelatnike:

(a) odgovarajuće toalete, tuševa, lavaboe i svlačionice, podijeljene, prema potrebi, na ženske i muške;

(b) odgovarajuće prostorije za odlaganje, pranje i sušenje odjeće;

(c) odgovarajuće zalihe vode za piće na prikladnim mjestima; te

(d) odgovarajuće higijenske prostorije za objedovanje.

III. Prava i dužnosti djelatnika i njihovih predstavnika

26. Sukladno članku 13. Konvencije, djelatnici i njihovi predstavnici za pitanja zdravlja i sigurnosti trebaju dobiti ili imati pristup, prema potrebi, informacijama koje trebaju obuhvatiti:

(a) gdje je izvodljivo, obavještenje o bilo kakvoj posjeti mjerodavnih tijela rudniku u svezi sa pitanjima zdravlja ili sigurnosti;

(b) izvješća o inspekcijama koje su obavila mjerodavna tijela ili poslodavac, uključujući inspekcije mehanizacije ili opreme;

(c) preslike naloga ili uputa koje su izdala mjerodavna tijela u svezi s pitanjima zdravlja i sigurnosti;

(d) izvješća o nesrećama, povredama, stupnju razbolijevanja i drugim pojavama koje utiču na sigurnost i zdravlje, koje pripremaju mjerodavna tijela ili poslodavac;

(e) informacije i obavještenja o svim opasnostima na radu uključujući opasne, toksične ili štetne materije, sredstva i supstancije koje se koriste u rudnicima;

(f) bilo kakvu drugu dokumentaciju koja se odnosi na sigurnost i zdravlje koju je poslodavac dužan voditi;

(g) momentalno obavješćavanje o nesrećama i opasnim pojavama; te

(h) bilo kakva zdravstvena istraživanja provedena u svezi s opasnostima prisutnim na radnome mjestu.

27. Odredbe koje je potrebno donijeti sukladno članku 13. stavak 1.(e) Konvencije trebaju obuhvatiti obveze:

(a) obavješćavanja rukovoditelja i predstavnika zaduženih za zdravlje i sigurnost o opasnostima navedenim u toj odredbi;

(b) sudjelovanje visokih predstavnika poslodavca i predstavnika djelatnika u naporima na rješavanju određenoga problema;

(c) sudjelovanje, tamo gdje je nužno, predstavnika mjerodavnih tijela u rješavanju određenoga problema;

(d) neuskraćivanje plaćanja djelatnika i, prema potrebi, raspoređivanje na odgovarajući alternativni posao;

(e) pružanje obavješćenja svakome djelatniku od kojega se traži obavljanje rada u dotičnoj oblasti, o činjenici da je neki drugi djelatnik odbio tu raditi, kao i o razlozima odbijanja.

28. Sukladno članku 13. stavak 2. Konvencije prava predstavnika za zdravlje i sigurnost trebaju, prema potrebi, uključivati pravo:

(a) na odgovarajuću obuku tijekom radnoga vremena, bez uskraćivanja plaćanja, o njihovim pravima i funkcijama kao predstavnika za zdravlje i sigurnost, te o pitanjima u svezi sa zdravljem i sigurnošću;

(b) na pristup odgovarajućim sredstvima nužnim za obavljanje njihove funkcije;

(c) na dobijanje uobičajene plaće za sve vrijeme korištenja svojih prava i obavljanja funkcija kao predstavnika za zdravlje i sigurnost; te

(d) na pružanje pomoći i savjeta djelatnicima koji su otišli sa svoga radnog mjesta iz uvjerenja da su njihovo zdravlje ili sigurnost bili ugroženi.

29. Predstavnici za zdravlje i sigurnost trebaju, prema potrebi, dati odgovarajuću obavijest poslodavcu o svojoj namjeri da prate ili ispituju pitanja u svezi sa zdravljem i sigurnošću, kao što je predviđeno člankom 13. stavak 2.(b)(ii) Konvencije.

30.(1) Sve osobe trebaju imati obvezu:

(a) uzdržavanja od proizvoljnog isključivanja, mijenjanja ili uklanjanja sigurnosnih uređaja ugrađenih u mehanizaciju, opremu, priključke, alate, pogone ili objekte; te

(b) pravilne uporabe takvih sigurnosnih uređaja.

(2) Poslodavci su dužni djelatnicima osigurati odgovarajuću obuku i upute, i na taj način im omogućiti da se pridržavaju dužnosti opisanih u podstavku (1) gore.

IV. Suradnja

31. Mjere podrške ostvarivanju suradnje predviđene člankom 15. Konvencije trebaju uključivati:

(a) uspostavu mehanizama suradnje kao što su odbori za zdravlje i sigurnost, uz jednaku zastupljenost poslodavaca i djelatnika, i koji imaju takve ovlasti i funkcije, onakve kakve mogu biti propisane, uključujući i pravo obavljanja zajedničkih inspekcija;

(b) imenovanje osoba s odgovarajućim kvalifikacijama i iskustvom zaduženih za unapređenje zdravlja i sigurnosti za što je zadužen poslodavac;

(c) obuku djelatnika i njihovih predstavnika za zdravlje i sigurnost;

(d) organiziranje stalnih programa o potrebi očuvanja zdravlja i sigurnosti za djelatnike;

(e) stalnu razmjenu informacija i iskustava o zdravlju i sigurnosti u rudnicima;

(f) poslodavčeve konzultacije sa djelatnicima i njihovim predstavnicima pri utvrđivanju sigurnosne i zdravstvene politike; te

(g) poslodavčevo uključivanje predstavnika djelatnika u istrage o nesrećama i opasnim događajima, kao što je predviđeno člankom 10.(d) Konvencije.

V. Ostale odredbe

32. Potrebno je isključiti svaki oblik diskriminacije ili represalija prema bilo kojem djelatniku koji koristi prava predviđena domaćim zakonima ili propisima ili prava usuglašena između poslodavaca, djelatnika ili njihovih predstavnika.

33. Dužnu pozornost treba posvetiti mogućem utjecaju miniranja na neposredno okruženje i javnu sigurnost. Posebice, ovo treba uključivati kontrolu slijeganja, vibracija, letećih stijena, štetnih stvari u

vodi, zraku ili tlu, sigurno i učinkovito upravljanje otpadnim materijama i rehabilitaciju rudnih kopova.